Rok III[ci] Nr. 5. Kraków, dnia 28 Czerwca. Rok 1875.

Wychodzi w Krakowie
co tydzień przez czas pory zdrojowo-kąpielowej.

Biuro Redakcyi i Administracyi
W KRYNICY
w c. k. Zakładzie Zdrojowym.

Prenumeratę miejscową przyjmuje Administracya „**Czasu**“ w Krakowie, gdzie także dostać można pojedynczych Numerów „**Krynicy.**“

KRYNICA

Tygodnik poświęcony ojczystym Zakładom zdrojowo-kąpielnym.

Redaktor
Dr MICHAŁ ZIELENIEWSKI
Lekarz Rządowy c. k. Zakładu Zdrojowego w Krynicy.

Prenumerata wynosi

w Krakowie na miejscu 1 złr.
w Monarchii austryacko-węgierskiéj z przesyłką pocztową . . . . . 1 złr. 20 c.

Numer pojedynczy . . . — 6 „

Należytość za prenumeratę lub za umieszczenie ogłoszeń odsyłać należy **franco** do **Biura Administracyi.**

SŁOWIAŃSKIE ŁAŹNIE,

KĄPIELE RZYMSKIE CZYLI WSCHODNIE,

tudzież

kąpiele mineralno-parowe

pod względem historycznym i balneoterapeutycznym

opisał

Dr. Zieleniewski.

Ze wszystkich środków dyetycznych i lekarskich, najpierwsze miejsce w dawnych czasach zajmują kąpiele, a między temi tak u nas jak i u postronnych łaźnie czyli kąpiele parowe. Używane dla ochędostwa — dla ochrony od chorób — wreszcie jako lekarstwo w niemocach — nawet służąc czasami podobno za miejsce chłosty, co przysłowie: „sprawić komu łaźnię“ na pamięć przywodzi — łaźnie stały się ogólną potrzebą i pospolitym zwyczajem dawnych wieków i ludzi. Za postępem czasu ustąpiły łaźnie ze swego panowania, robiąc miejsce innym środkom ochronnym, nowym lekom i odmiennym zwyczajom. Wszakże ważność i znaczenie łaźni nie zatarło się, skoro po kilku wiekach powrócono do niéj tak u nas jak i u postronnych. Ostatnie dziesiątki lat wprowadziły napowrót kąpiele parowe nie tylko do głównych miast, ale nawet do zakładów zdrojowych i do instytutów leczniczych, ku ulżeniu cierpiącéj ludzkości licznie rozpowszechnionych.

Rzucić okiem na starożytność kąpieli parowéj, na jéj wielkie dawniéj rozpowszechnienie tak u nas jak i u postronnych; natrącić o przyczynach jéj w swoim czasie zaniechania; podać rozmaite rodzaje dzisiejszych łaźni, opisać różne odmiany kąpiel parowych; wreszcie nadmienić nieco o ich ważności i znaczeniu dyetetycznėm i lekarskiém, będzie zadaniem kilku słów następnych. Wszakże obrazek niniejszy tylko szerokim pędzlem i grubemi linijami narysować zamierzamy, nie idzie nam bowiem o szczegółki i osobliwości dziejowo-zwyczajowe, ale o ogólny rys samego przedmiotu.

Zaczniemy od wiadomości historycznych, dotyczących wielkiego dawniéj rozpowszechnienia, a następnego zaniechania łaźni parowéj, tak u nas jak i u postronnych.

I.

Zasługa wynalazku kąpieli parowych, nie wiadomo komu się przynależy. Kąpiele bowiem parowe znane już były od najdawniejszych czasów. CELSUS (III. 21, 24, 3, 25, 4) zaleca je w wodnéj puchlinie, w słoniowatości *(elephantiasis)* a nadewszystko w dnie *(podagra et chiragra)*. W tym skarbcu lekarnictwa u starożytnych czytamy między innemi: *si podagra est, interpositis temporibus exiguis, invicem modo sedere, modo ingredi, tum, antequam cibum capiat, sine balneo loco calido, leniter perfricari, sudare, perfundi aqua egelida etc.*[1]). W łaźniach u Rzymian znajdowały się tak zwane *hypocausta*, do których przestrzeni para wodna dopuszczaną być mogła.

W średnich wiekach parnie łaziebne zwano *stubae, stubae balneares, stuphae,* albo ale rzadko po prostu *balnea;* kąpać się w łaźni zwano *stuphare* albo *stuffare,* łaziebnik zaś nosił nazwisko *stuparius,* który to wyraz wiąże się z półnočno-włoskim czy staro-niemieckim *stup, stupa* (pomieszkanie ogrzewalne lub pokój do opalenia). Już w XItym wieku napotykamy to nazwanie na kąpiel parową. Dyplomat erekcyjny (z r. 1054) bogato wyposażonego klasztoru Benedyktynów na Węgrzech *Pechvarad,* wspomina między kilkuset sługami i o takich: *balneorum servituti deputatos, quos a stuba, stubarios vocari possumus, sex* [2]).

Od XI stólecia łaźnie parowe zakorzeniły i rozpowszechniły się po Anglii, Francyi i w Niemczech, i to jako sucha *(balneum assum)*, lub jako wilgotna czyli parowa łaźnia *(stupha)*. Tak w jednéj jak i w drugiéj główném zadaniem było, osiągnąć nadzwyczajne wypocenie się, z tą różnicą, iż w pierwszéj dokonywano tego zapomocą rozgrzanego powietrza, wrzucając rozpaloną cegłę lub krzemień do wanny [3]), w drugiéj zaś otrzymywano wielkie poty przez gorącą parę wodną [4]).

---

[1]) A. C. CELSI: *De medicina libri octo. ed.* I. H. WALDECK *Monasterii Guest. 1827. Lib. IV. C. XXIV. 3. p. 125.*

[2]) ZAPPERT GEORG: *Ueber das Badwesen mittelalterlicher und spöterer Zeit. Vide Archiv. für Kunde österreichi scher Geschichtsquellen. Wien 1859. B. XXI. p. 70.*

Rozprawa ZAPPRTA jest w swoim przedmiocie nieocenionéj wartości pracą historyczną.

[3]) RYFF: *Badenfart etc. Würzburg 1544 p. 4. wo man on alle Benetzung erschwitzet.*

[4]) SAVANAROLLA MICH: († 1462). *Practica canonica. Venetiis 1561 fol. 117. Stupham autem nominamus locum undique vallatum, cuius aër et parietes per medium callefiunt, sive id ab igne fieri contingat, sive ab aqua, aut simplici aut composita* (pod czem rozumie, jak się zdaje, wywiązanie pary wonnéj, polewając wodę na zioła rozmaite).

Pomijając milczeniem rozwój historyczny co do wewnętrznego urządzenia tego rodzaju kąpieli, jakiemu z postępem czasu ulegały, nie wdając się w szczegółowy opis zwyczajów i obyczajów w łaźniach w wiekach średnich zachowanych, a nie wymieniając przywilejów i ustaw cechu łaziebnego, jakich tego rodzaju stowarzyszenie w tamtych czasach używało; nie możemy zamilczeć, iż całe Niemcy i Niderlandy odznaczają się w wiekach średnich nadzwyczaj wielką ilością łaźni publicznych, jak tego dowodzi Zappert, wsparty na historycznych dokumentach, w powołanéj swéj pracy przytoczonych.

(c. d. n.)

NOTATKI BIBLIOGRAFICZNE O BALNEOLOGII KRAJOWEJ.

Następujące pisma dotyczące Balneologii krajowéj w r. 1875 drukiem ogłoszone zostały:

Dr. Kopernicki I. Zakład kąpielowy u wód słonych jodo-bromowych w Rabce w r. 1874, w Krakowie w drukarni Uniwersytetu Jagiellońskiego 1875. — 8o str. 23.

Dr. Mieczkowski L. lekarz zdrojowy. Ważniejsze wypadki z praktykl lekarskiéj u wód mineralnych ciechocińskich z r. 1874. Vide *Gazeta Lekarska* r. 1875. T. XVIII. Nr. 12, 16.

Dr. Pilecki Jan lekarz zdrojowy Druskienniki w r. 1874. Vide *Gazeta Lekarska* r. 1875. T. XVIII. Nr. 17.

4 LISTA GOŚCI

przybyłych do c. k. Zakładu zdrojowego w Krynicy

od dnia 19 do dnia 25 Czerwca 1875 r.

99.	Krzeczkowska Karolina, kupcowa ze Lwowa	osób 1	przybył d. 19	Czerwca pod Pagatem.
100.	Unger Maurycy, właściciel realności z córką Eugenią z Andrychowa	„ 2	„ 19	„ „ białą różą.
101.	Izraeli Juliusz, właś i iel realności ze służącą z Andrychowa	„ 2	„ 19	„ „ „ „
102.	Lerner Karolina, żona nadporucznika z familią i służącą ze Sanoka	„ 4	„ 19	„ u Warnickiego.
103.	Gołębiowska Ludwika, obywatelka ze służącą z Posadowy	„ 2	„ 19	„ pod Strzelcem.
104.	Gołębiowska Marya „ „	„ 1	„ 19	„ „ „
105.	Piechowska Marya „ z Łośniowa (Podole)	„ 1	„ 19	„ „ Sobieskim.
106.	Zechwald Freide, żona oberżysty z dzieckiem z Pilzna	„ 2	„ 19	„ „ Palmą.
107.	Turowicki Wincenty, obyw. ziemski z żoną z Tomaszówki (Podole)	„ 2	„ 19	„ „ Trąbką Nr. 12, 13.
108.	Marjańska Maryanna, żona lekarza z córką z Jarmolinca	„ 2	„ 19	„ „ „
109.	Beczkodrowicz Stefania, obywatelka z Oknicy (Podole)	„ 1	„ 19	„ „ „
110.	Połtowicz Marya „ „ „	„ 1	„ 19	„ „ „
111.	Zuker Gustaw, auskultant sądowy z Chorosznicy	„ 1	„ 19	„ „ Sobieskim.
112.	Łozińska Józefa, żona koncypienta notaryalnego ze służącą z Gorlic	„ 2	„ 19	„ „ Warszawą.
113.	Narolska Marya, obywatelka z familią i służącą z Krakowa	„ 4	„ 19	„ „ Orłem Nr. 6, 7.
114.	Alexandrowicz Wiktorya, żona prof. Uniw. z fam. z Warszawy	„ 3	„ 19	„ „ Topolami Nr. 5, 6.
115.	Glanz Roza, żona dzierżawcy z Hralosza (Węgry)	„ 1	„ 19	„ „ Aniołem,
116.	Koy Zuzanna, obywatelka z familią i służącą z Krakowa	„ 4	„ 19	„ „ Kosynierem.
117.	Apfelbaum Izydor, kelner z Nowego Sącza	„ 1	„ 20	„ „ Aniołem.
118.	Cłamienka Józefina, praczka z Bardyowa (Wędry)	„ 1	„ 20	„ „ „
119.	Brener Gitel, handlarka z córką i służącą z Rzeszowa	„ 3	„ 20	„ „ Palmą.
120.	Kalina Stanisław, pomocnik szewski z Nowojówki	„ 1	„ 20	„ „ Rybą.
121.	Jenkner Matylda, żona budowniczego z Nowego Sącza	„ 1	„ 20	„ „ Sobieskim.
122.	Gól Klotylda, żona oficyała pocztowego z córką z Bochni	„ 2	„ 20	„ u Warnickiego.
123.	Getzl Luks, piekarz z pomocnikami i sługami z Nowego-Sącza	„ 7	„ 20	„ pod Lwem.
124.	Reinusz Franciszek, kupiec z żoną i córką z Łomnicy (Czechyi)	„ 3	„ 20	„ „ Potokiem Nr. 9.
125.	Hofer Anna, przekupka z córką z Nowego Sącza	„ 2	„ 20	„ „ „
126.	Lipiński Józef, czeladnik krawiecki z Nowego-Sącza	„ 1	„ 20	„ „ „
127.	Deutelbaum Józef, zegarmistrz z Nowego-Sącza	„ 1	„ 20	„ „ Zamkiem Nr. 24.
128.	Żurowska Cecylia, obywatelka z familią i sługami z Lesowody (Podole)	„ 5	„ 20	„ „ Orłem, Nr. 1, 2, 3.

129.	Dr. Wołk Edward, lekarz z Mochilewa	osób	1	przybył d.	20	Czerwca	pod Zamkiem Nr. 14.
130.	Track Ferdynand, c. k. kapitan na pensyi ze Lwowa	„	1	„	20	„	„ „ „ 13.
131.	Ignaszewska Blandyna, modniarka z Krakowa	„	1	„	20	„	„ Potokiem Nr. 7, 8.
132.	Stobnicka Joanna, obywatelka ziemska z córką i służącą z Tymowy	„	3	„	20	„	„ Szwajcarem Nr. 5 6.
133.	Stasiakiewicz Bronisława, obywatelka ziemska z Jurkowa	„	1	„	20	„	„ „ Nr. 8, 9.
134.	Hr. Marasse Helena, obywatelka z Teresą Łobodzińską z Jurkowa	„	2	„	20	„	„ „
135.	Lepsza Aniela, żona komisarza powiatowego z familią i służącą z Brzeska	„	4	„	20	„	„ Zamkiem Nr. 12.
136.	Ramult Helena, żona notaryusza ze synem i słażącą z Bochni	„	3	„	20	„	„ Orłem Nr. 11.
137.	Grünspan Wolf, felczer z Nowego-Sącza	„	1	„	20	„	„ Potokiem Nr. 12.
138.	Protaszewicz Władysław, Inspektor Tow. ubezpieczeń ze służącym z Jarosławia	„	2	„	21	„	„ Szwajcarem Nr. 11
139.	Mozer Michalina, obywatelka ze Lwowa z towarzyszką	„	2	„	21	„	„ Zamkiem Nr. 11.
140.	Laskowska Karolina, właś. dóbr z Opatkowic (Król. pols.)	„	1	„	21	„	„ Trąbką Nr. 7, 8.
141.	Florkiewicz Kasylda, właś. dóbr z Koniecpola (Król. pol.)	„	1	„	21	„	„ „
142.	Gintel Róża, żona przemysłowca z Tarnowa	„	1	„	21	„	„ Gołębiami.
143.	Kalifort Herman, kelner z Gdowa	„	1	„	21	„	„ „
144.	Heinrich Edward, piekarz z Tarnowa	„	1	„	21	„	„ „
145.	Weinstein Maurycy, rzeźnik z Minoszentu (Węgry)	„	1	„	21	„	u Jacka Petryszaka.
146.	Czerwiec Franciszek, handlarz z familią z Radomyśla	„	3	„	21	„	pod Rybą.
147.	Mechel Izak, handlarz z Nowego-Sącza	„	1	„	21	„	u Luxa.
148.	Hr. Lanckoroński Ignacy, właś. dóbr z Wielogłowy z lokajem	„	2	„	22	„	pod Orłem Nr. 8, 9.
149.	Kosterkiewicz Antoni, „ „ z Wielopola	„	1	„	22	„	„ „
150.	Daszkiewicz Szymon, sekretarz gubernialny z żoną i synem z Kijowa	„	3	„	22	„	„ 3ma różami.
151.	Radomeska Felicya, obywatelka ziemska ze służącą z Tarnawy	„	2	„	22	„	„ „ „
152.	Nowicki Siła Antoni, właś. dóbr z familią z Radziejowa na Wołyniu	„	4	„	22	„	„ „ „
153.	Gołdberg Hersch, kupiec ze Lwowa	„	1	„	22	„	u Krumholza.
154.	Spira Hersch, rabin ze żoną ze Strzyżowa	„	2	„	22	„	„ „
155.	Michalik Helena, dzierżawczyni dóbr z Beremowca	„	1	„	22	„	pod Ułanem.
156.	Losz Markus, kupiec ze Lwowa	„	1	„	22	„	u Krumholza.
157.	Schachte Salom. Hirsch, kupiec z Nowego-Sącza	„	1	„	22	„	u Braunfelda.
158.	Holzer Abraham, kelner z Limanowy	„	1	„	22	„	„ „
159.	Raciel Feige, kucharka ze Sanoka	„	1	„	22	„	„ „
160.	Tałpacz Teodoską, kucharka z Łabowy	„	1	„	22	„	„ „
161.	Rakowec Chil, kupiec z Krakowa	„	1	„	22	„	„ „
162.	Greismann Pesel, żona kupca z Radomyśla	„	1	„	22	„	pod Kanarkiem.
163.	Pfeffer Schewe „ „ ze służącą z Rozwadowa	„	2	„	22	„	„ „
164.	Schwarz Rifka, „ „ „	„	1	„	22	„	„ „
165.	Hölzel Maryanna, praczka z Krakowa	„	1	„	22	„	u Ringa.
166.	Bando Karolina, „ „	„	1	„	22	„	„ „
167.	Kuten Beile, kupcowa z Brodów	„	1	„	22	„	pod Łososiem.
168.	Coller Hinde „ „	„	1	„	22	„	„ „
169.	Gincig Freide „ ze Zbarażu	„	1	„	22	„	„ „
170.	Hr. Romer Zygmunt, właśc. dóbr z żoną i pokojową z Dębicy	„	3	„	23	„	pod Pagatem.
171.	Witowska Teresa, żona nadinżyniera z synem i boną ze Lwowa	„	3	„	23	„	w Łazienkach Nr. 12.
172.	Dr. Fałęcki Józef, lekarz z Krakowa ze służącym	„	2	„	23	„	„ „ „ 11.
173.	Kaner Haje, kupcowa z Rożniatowa ze służącą	„	2	„	23	„	pod Łososiem.
174.	Tschofen Chrystyna, domokrążnik St Gallenkirch (w Tyrolu)	„	1	„	23	„	„ Potokiem Nr. 8.
175.	Silber Saul, handlarz z żoną z Rzeszowa	„	2	„	23	„	u Krumholza.
176.	Blum Wolf, kupiec z Brzeska	„	1	„	23	„	„ „
177.	Grauer Jerichem, kupiec z Brzeska	„	1	„	23	„	„ „
178.	Siegelbaum Henryka, żona lekarza z synem z Buska	„	2	„	23	„	pod Sobieskim.
179.	Straka Marya, żona leśniczego z synem z Rudnika	„	2	„	23	„	„ „
180.	Skoczylas Piotr, kucharz z Krakowa	„	1	„	23	„	„ 3ma różami.
181.	Pada Ewa, kucharka z Myślenic	„	1	„	23	„	„ „ „
182.	Bożęcka Walerya, praczka ze Zbyszyc	„	1	„	23	„	„ „ „
183.	Herbst Dyna, kupcowa ze sługą z Nowego Sącza	„	2	„	23	„	u Langera.

Główny Redaktor Dr. *Michał Zieleniewski.* Redaktor odpowiedzialny *Józef Łakociński.*

184. Demianowicz Andrzej, prof. gimnazyalny ze żoną z Warszawy	osób 2	przybył	d. 23	Czerwca pod Ułanem.
185. Braunstein Izak, kupiec z Jednic (z Besarabii)	„ 1	„	23	„ u Langera.
186. Rabinowicz Markus, „ „ „	„ 1	„	23	„ „ „
187. Fleiczerowska Jadwiga, obyw. z Międzyrzecza (Król. Polskie)	„ 1	„	23	„ pod Lwem.
188. Skalska Wiktorya, „ „ „	„ 1	„	23	„ „ „
189. Przysucka Anna, żona burmistrza z Ulanowa	„ 1	„	23	„ „ Rybą.
190. Korn Józef, kupiec ze Zalaszczyka	„ 1	„	23	„ „ „
191. Lindner Perl, żona kupca „	„ 1	„	23	„ „ „
192. Progulski Stanisław, kupiec z praktykantem z Nowego Sącza	„ 2	„	24	„ „ Potokiem Nr. 1, 2.
193. Rappaport Teodor, „ z Tarnowa	„ 1	„	24	„ „ „ „ 3.
194. Mantel Markus, krawiec z Jakóbem Gierer z Muszyny	„ 2	„	24	„ „ „ „ 4.
195. Kowalska Emilia, żona oficyała urzędu cłowego ze Lwowa	„ 1	„	24	„ „ Topolami Nr. 11.
196. Soniewicka Józefa wdowa po urzędniku ze Lwowa	„ 1	„	24	„ „ „
197. Gassner Matylda, córka majora z Lutkowa	„ 1	„	24	„ „ Zamkiem Nr. 4.
198. Gassner Karolina, żona inżyniera z Łowca	„ 1	„	24	„ „ „
199. Fels Ber, kupiec z Port-Said (Egipt)	„ 1	„	24	„ u Braunfelda.
200. Bora Hersch, handlarz z Gołogóry	„ 1	„	24	„ „ „
201. Bora Fani, kupcowa ze Stanisławowa	„ 1	„	24	„ „ „
202. Reich Basche, handlarka z Korczyna	„ 1	„	24	„ „ „
203. Tobik Moche, kupcowa ze Stanisławowa	„ 1	„	24	„ „ „
204. Koleńska Kamilla, żona c. ros. kapitana z Wilna	„ 1	„	54	„ pod Sobieskim.
205. Eisland Matel, kupcowa z Radomyśla	„ 1	„	24	„ u Luftglasa.
206. Eisland Gitla, „ „	„ 1	„	24	„ „ „
207. Hofstetter Mirl, „ „	„ 1	„	24	„ „ „
208. Frenkel Laje, kupcowa z synem i służącą z Radomyśla	„ 3	„	24	„ „ „
209. Kojchan Race, handlarka z Radomyśla	„ 1	„	24	„ u Jana Kamińskiego.
210. Gross Chaje, żona kupca z Chrzanowa	„ 1	„	24	„ „ Krumholza.
211. Rosenblum Ittel, żona kupca „	„ 1	„	24	„ „ „
212. Rauchwerger Mirl „ „ „	„ 1	„	24	„ „ „
213. Jufar Klara, właśc. dóbr z Chocima (z Rosyi)	„ 1	„	24	„ pod Lwem.
214. Eisenbach Feige, właśc. dóbr z Kamionki Strumiłowéj	„ 1	„	24	„ „ „
215. Marciewicz Matylda, żona wachmistrza żandarm. z Nowego Sącza	„ 1	„	24	„ „ „
216. Krzanowicz Matylda, żona piekarza z Nowego Sącza	„ 1	„	24	„ „ „
217. Waligóra Józefa, żona obywatela miejsk. ze służącą z Starego Sącza	„ 2	„	24	„ „ „
218. Pasel Hinde, żona nauczyciela pryw. z Brzeska	„ 1	„	25	„ „ Łososiem.
219. Ludner Maryem, kupcowa z Bendzina (Król. Polsk.)	„ 1	„	25	„ „ „
220. Kachan Helena, „ z Krakowa	„ 1	„	25	„ „ „
221. Arszkie Rifka, kupcowa z Płońska	„ 1	„	25	„ „ „
222. Helfer Betti, kupcowa ze Lwowa z familią	„ 4	„	25	„ „ „
223. Rappaport Marya, kupcowa ze Lwowa	„ 1	„	25	„ „ „
224. Rochmes Klara, obyw. miejska ze Lwowa	„ 1	„	25	„ „ „
225. Dr. Dobrowolski Marceli, lekarz z żoną i kucharką z Krakowa	„ 3	„	24	„ „ Zamkiem Nr. 3.
226. Malujna Marya, obyw. z familią z Werbża (Podole)	„ 3	„	24	„ „ „ „ 16.
227. Abramowiczowa Marya, obyw. z pokojową z Krakowa	„ 2	„	24	„ „ „ „ 10.
228. Friedrich Józef, c. k. nadinżynier leśny ze żoną z Bolechowa	„ 2	„	24	„ „ „ „ 13.
229. Ellend Ferdynand, krawiec męzki ze żoną i czeladzią z Now. Sącza	„ 4	„	25	„ „ Potokiem Nr. 3, 4.
230. Wendel Marya, handlarka z Rzeszowa	„ 1	„	25	„ u Sal. Brauna.
231. Hr. Walewska, obywatelka ziemska z wnuczką i służbą z Krakowa	„ 7	„	25	„ pod Węgiers. Koroną.
232. Nowotna Amelia, właśc. dóbr z dzieckiem i służącą z Krajowic	„ 3	„	25	„ „ Topolami Nr. 7.

Razem rodzin 134 czyli 225 osób.
Pozostało z poprzedniej listy rodzin 98 czyli 221 osób.
Przybyło do 25 Czerwca 1875 r. „ 134 „ 225 „
Od otwarcia zakładu było razem 232 „ 446 „

Odjechali z Zakładu do 25 Czerwca 1875 r.

1. Dzielski Maciej, proboszcz r. ł. z Gawłuszowic mieszkał pod Zamkiem Nr. 6 odjechał dnia 24 Czerwca.

Krynica, dnia 25 Czerwca 1875. ***Lösch,*** polit. Inspektor zdrojowy.

W drukarni L. Paszkowskiego. Nakładem c. k. Zakładu Zdrojowego w Krynicy. Rządzca drukarni *Józef Łakociński*